

Sygn. akt II C 1506/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Łodzi II Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodnicząca: Sędzia S.O. Sylwia Łopaczewska

Protokolant: st. sekr. sąd. Sylwia Nowakowska - Birke

po rozpoznaniu w dniu 26 czerwca 2014 roku **w Łodzi**

na rozprawie

sprawy z powództwa G. S.

przeciwko Skarbowi Państwa – Prezydentowi Miasta Ł., W. S. (1) i W. G.

o zwolnienie spod egzekucji

1. postanawia umorzyć postępowanie w sprawie przeciwko W. S. (1) i W. G.;
2. oddala powództwo w pozostałej części;
3. zasądza od G. S. na rzecz Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezydenta Miasta Ł. zastępowanego przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa kwotę 500 zł. (pięćset złotych) tytułem częściowego zwrotu kosztów procesu.

Sygnatura akt II C 1506/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 4 listopada 2013 roku, skierowanym przeciwko Skarbowi Państwa – Prezydentowi Miasta Ł., W. S. (1) i W. G., małoletni G. S., reprezentowany przez przedstawicieli ustawowych – rodziców : K. S. i G. S., wniósł o zwolnienie spod egzekucji należących do powoda :

- udziału wynoszącego 1/6 części w nieruchomości położonej w S. dla której Sąd Rejonowy w Zgierzu prowadzi księgę wieczystą (...)

- udziału wynoszącego 5/12 części w nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą (...).

Powód wniósł również o zabezpieczenie powództwa poprzez wydanie zarządzenia tymczasowego o zawieszeniu postępowań egzekucyjnych prowadzonych przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi A. K. sygn. akt AK KM 3268/13 oraz przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu M. D. sygn. akt Km 2383/13.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, iż udziały w nieruchomościach objęte żądaniem pozwu, zostały zajęte w celu zaspokojenia należności Skarbu Państwa z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste, stwierdzonych tytułami wykonawczymi w postaci nakazów zapłaty wydanych w sprawach o sygn. akt I Nc 501/03, II Nc 179/02, II Nc 522/04 przez Sąd Okręgowy w Łodzi oraz II Nc 101/06 wydanego przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa

w Łodzi, w związku z wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi w sprawie II C 785/06, ze skargi pauliańskiej wierzyciela. Na uzasadnienie żądania powód wskazał, że roszczenia, objęte powyższymi tytułami wykonawczymi, przedawniły się, a to wobec tego, iż egzekucje wszczęto dopiero w dniach 25 września 2013 roku (w sprawach II Nc 522/04 i II Nc 101/06) i 22 października 2013 roku (w sprawach II Nc 179/02 i I Nc 501/03), a egzekwowane roszczenia są okresowe. Na uzasadnienie interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia powód podał, iż prowadzenie postępowania egzekucyjnego może spowodować niepowetowaną szkodę, bowiem, na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi w sprawie II C 785/06, ze skargi pauliańskiej, stał się dłużnikiem prawnorzeczowym pozwanego wierzyciela. Jeżeli zatem dojdzie do wyegzekwowania jakiegokolwiek należności, a Sąd uwzględni powództwo przyznając, że do przedawnienia doszło – ewentualna egzekucja wydobywcza spełnionych, a przedawnionych świadczeń będzie niedopuszczalna. Nadto wywodził, iż łączna wartość egzekwowanych roszczeń stanowi kwotę 630.264,44 zł., natomiast w wyroku w sprawie II C 785/06 Sąd Okręgowy w Łodzi zezwolił na przeprowadzenie egzekucji z udziałów w nieruchomościach opisanych w wyroku na zaspokojenie wierzyciela Skarbu Państwa w kwocie 379.687,28 zł. z ustawowymi odsetkami i kosztami jak w tytułach wykonawczych, z tym, że powołane orzeczenie, ani wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, nie określają o jakie tytuły wykonawcze chodzi. W tym stanie rzeczy, skoro Sąd ustalił zakres odpowiedzialności powoda na kwotę 379.687,28 zł., nie określając sposobu naliczenia odsetek i kosztów, w szczególności nie wskazując o jakie odsetki i koszty, stwierdzone którymi tytułami wykonawczymi chodzi, to egzekucja może dotyczyć jedynie kwoty jednoznacznie wskazanej w wyroku, czyli znacznie niższej niż objęta prowadzonymi postępowaniami egzekucyjnymi. W konsekwencji, dla zaspokojenia roszczeń wierzyciela wystarczy egzekucja z nieruchomości w S., która przedstawia wartość wielomilionową i zbędne oraz godzące w interes dłużnika – małoletniego powoda, jest prowadzenie egzekucji z innych składników majątkowych. (pозew k.2-6)

Postanowieniem z dnia 28 listopada 2013 roku Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił wniosek powoda o zabezpieczenie powództwa poprzez zawieszenie postępowań egzekucyjnych. (postanowienie z dnia 28 listopada 2013 roku k. 43)

W dniu 24 grudnia 2013 roku wpłynęła do Sądu Okręgowego odpowiedź na pozew pozwanego Skarbu Państwa – Prezydenta Miasta Ł., w której wniósł on o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu pozwany ad.1 wskazał, iż zajęcie udziałów w nieruchomości wskazanych w pozwie nastąpiło na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z 9 października 2009 roku sygn. akt II C 785/06, uwzględniającego skargę paulińską wierzyciela Skarbu Państwa. Pozwany wskazał również, że Komornik zajął należący do powoda udział wynoszący 2/12 w nieruchomości położonej przy ul. (...) w Ł. a nie 5/12 jak wskazuje powód w pozwie.

Powołując się na art.125 zd. 1 k.c. pozwany ad.1 wskazał na bezpodstawność podniesionego w pozwie zarzutu przedawnienia, wskazując tym samym etiologie prowadzonych w sprawie postępowań egzekucyjnych.

Pozwany podniósł również iż podstawą wniesienia powództwa na podstawie art. 841§1 k.p.c. może być naruszenie prawa podmiotowego, a nie procesowego, a ze względu, iż egzekucja skierowana została do udziałów powoda w nieruchomości na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z 9 października 2009 roku sygn. akt II C 785/06 zezwalającego na prowadzenie przedmiotowej egzekucji z zajętych nieruchomości, żadne prawo podmiotowe po stronie powoda nie zostało naruszone.

Pozwany wskazał, iż osobie trzeciej wnoszącej powództwo na podstawie art.841 k.p.c. nie przysługują zarzuty, jakie posiada dłużnik na mocy art. 840 k.p.c. w tym zarzut przedawnienia. Osoba trzecia przeciwstawia się prowadzeniu egzekucji z określonego przedmiotu, gdy egzekucja z tego przedmiotu narusza jej prawa podmiotowe. (odpowiedz na pozew k. 100-105)

W dniu 3 kwietnia 2014 roku wpłynęło do Sądu pismo powoda, zawierające oświadczenie o cofnięciu powództwa. (pismo k.260)

W wykonaniu postanowienia z dnia 3 kwietnia 2014r. pozwani zostali wezwani do wypowiedzenia się, w terminie 14 dni, czy wyrażają zgodę na cofnięcie powództwa, pod rygorem uznania że udzielają takiej zgody, po bezskutecznym upływie określonego terminu.

(postanowienie k. 261; wezwanie k. 262, k. 263, k.264, k. 268)

Pismem z dnia 28 kwietnia 2014 roku pozwany Skarb Państwa nie wyraził zgody na cofnięcie pozwu. (pismo z dnia 25 kwietnia 2014 roku k. 268)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W. S. (2) (obecnie G.) i W. S. (1) byli użytkownikami wieczystymi nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), z czym wiązał się obowiązek uiszczania opłat rocznych. Wobec tego, iż powodowie nie regulowali tych należności Skarb Państwa – Prezydent Miasta Ł. wystąpił na drogę sądową, kierując pozwy w postępowaniu upominawczym. W wyniku tego zapadły następujące prawomocne nakazy zapłaty, zobowiązujące pozwanych ad.2 i ad.3 do solidarnej zapłaty:

- nakaz zapłaty z dnia 13 września 2002r., wydany przez Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie o sygn. akt II Nc 179/02, opiewający na kwotę 69.979,71 zł. należności głównej, wraz z odsetkami i kosztami procesu, zaopatrzonej w klauzulę wykonalności w dniu 29 stycznia 2003r.;
- nakaz zapłaty z dnia 28 listopada 2003r., wydany przez Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie o sygn. akt I Nc 501/03, opiewający na kwotę 69.177,80 zł. należności głównej, wraz z odsetkami i kosztami procesu, zaopatrzonej w klauzulę wykonalności w dniu 12 stycznia 2004r.;
- nakaz zapłaty z dnia 26 stycznia 2005r., wydany przez Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie o sygn. akt II Nc 522/04, opiewający na kwotę 66.656,07 zł. należności głównej, wraz z odsetkami i kosztami procesu, zaopatrzonej w klauzulę wykonalności w dniu 30 maja 2005r.;
- nakaz zapłaty z dnia 30 stycznia 2006r., wydany przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w sprawie o sygn. akt II Nc 101/06, opiewający na kwotę 73.574,61 zł. należności głównej, wraz z odsetkami i kosztami procesu, zaopatrzonej w klauzulę wykonalności w dniu 6 kwietnia 2006 r. (bezsporne; kopie nakazów zapłaty wraz z klauzulami wykonalności k.12-14, k.18 verte, k.208 – 213)

Po uzyskaniu pierwszego tytułu wykonawczego Skarb Państwa – Prezydent Miasta Ł. skierował do egzekucji prawomocny nakaz zapłaty Sądu Okręgowego w Łodzi, wydany w sprawie II Nc 179/02, co miało miejsce w dniu 21 maja 2003 r.

Wniosek o wszczęcie egzekucji opiewał na oboje dłużników w osobach małżonków S.. Komornik Rewiru II przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi Widzewa w Łodzi zarejestrował sprawę pod sygn. II Km 803/03. (wniosek o wszczęcie egzekucji k.144)

Na skutek wniosku wierzyciela, Komornik Rewiru II przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi Widzewa w Łodzi, zarządzeniem z dnia 27 grudnia 2003 r. połączył sprawę II Km 803/03 z postępowaniem egzekucyjnym z nieruchomości toczącym się pod sygn. II Km 985/02. Jednocześnie tego samego dnia komornik wystosował do wierzyciela zawiadomienie o zajęciu prawa użytkownika wieczystego przysługującego dłużnikom względem nieruchomości położonej w Ł. na ul. (...). (zawiadomienie k. 139-, k. zarządzenie 140)

Postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2004 r. Komornik Sądowy Rewiru II przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi umorzył postępowanie egzekucyjne z nieruchomości w sprawie II KM 803/03, uwzględniając w tym zakresie wniosek złożony przez wierzyciela. (postanowienie k. 137)

Wierzyciel, Skarb Państwa – Prezydent Miasta Ł., po powzięciu wiedzy o tym, że dłużnicy wyzbyli się części majątku, w ramach powództwa ze skargi pauliańskiej wniesionej w dniu 6 lipca 2006r., wystąpił o uznanie za

bezskuteczne względem niego szeregu czynności prawnych zdziałanych przez dłużników - małżonków S. i o zezwolenie na przeprowadzenie egzekucji.

Wyrokiem z dnia 9 października 2009r., w sprawie II C 785/06, Sąd Okręgowy w Łodzi uznał za bezskuteczne w stosunku do Skarbu Państwa – Prezydenta Miasta Ł. umowy darowizny z dnia 28 grudnia 2001r. na mocy, których małżonkowie S. przenieśli na rzecz swoich wnuków J. S. i G. S. następujące prawa majątkowe:

- a) udział 2/6 części w nieruchomości położonej w S., o powierzchni 126.628 m², stanowiącej działkę nr (...), objętej księgą wieczystą Kw Nr (...);
- b) udział 2/12 części w nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), o powierzchni 376 m², stanowiącej działkę nr (...), objętej księgą wieczystą Kw Nr (...);
- c) udział 2/12 części w nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), o powierzchni 708 m², stanowiącej działkę nr (...), objętej księgą wieczystą Kw Nr (...);
- d) udział 1/6 części w nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), o powierzchni 708 m², stanowiącej działkę nr (...), objętej księgą wieczystą Kw Nr (...);
- e) udział 2/6 części w nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), o powierzchni 376 m², stanowiącej działkę nr (...), objętej księgą wieczystą Kw Nr (...);

Oprócz tego Sąd w pkt 3. wyroku nakazał pozwanym małoletnim J. S. i G. S. reprezentowanym przez rodziców, aby zezwolili na przeprowadzenie egzekucji z udziałów w wymienionych nieruchomościach, celem zaspokojenia wierzytelności przysługującej Skarbowi Państwa – Prezydentowi Miasta Ł. w kwocie 379.687,28 zł. z ustawowymi odsetkami i kosztami jak w tytułach wykonawczych.

Apelacja od powyższego rozstrzygnięcia zastała oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 5 marca 2010 r. w sprawie I ACa 29/10. (niesporne, pozew– skarga pauliańska k.175-177; wyrok SO z uzasadnieniem k.178-199; wyrok Sądu Apelacyjnego k. 200-201)

W dniu 31 maja 2007r. wierzyciel Skarb Państwa – Prezydent Miasta Ł. złożył do Komornika Sądowego dawnego II Rewiru, działającego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, trzy wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w stosunku do W. S. (2) i W. S. (1), celem wyegzekwowania wymagalnych należności w kwotach:

- 69.177,80 zł. wraz z odsetkami i kosztami procesu, wynikającej z tytułu wykonawczego w postaci prawomocnego nakazu zapłaty zapadłego w sprawie I Nc 501/03;
- 66.656,07 zł. wraz z odsetkami i kosztami procesu, wynikającej z tytułu wykonawczego w postaci prawomocnego nakazu zapłaty zapadłego w sprawie II Nc 522/04;
- 73.574,61 zł. wraz z odsetkami i kosztami procesu, wynikającej z tytułu wykonawczego w postaci prawomocnego nakazu zapłaty zapadłego w sprawie II Nc 101/06.

We wnioskach określony został także sposób egzekucji poprzez wskazanie, że egzekucja ma być prowadzona z ruchomości dłużników, ich rachunków bankowych i wierzytelności oraz wszelkich wpływów gotówkowych i innych składników majątkowych. Dodatkowo wierzyciel zwrócił się jeszcze o przyłączenie się do egzekucji z nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...). (wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego k. 126, k.159, k.174)

Identyczny wniosek o wszczęcie egzekucji wpłynął w dniu 1 czerwca 2007r., a za podstawę miał tytuł wykonawczy w postaci prawomocnego nakazu zapłaty wydanego w sprawie II Nc 179/02. (wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego k. 135)

Komornik, zgodnie z wnioskami wierzyciela, wszczął postępowania egzekucyjne w sprawach o sygnaturach II Km 874/07, II Km 875/07, II Km 877/07 i II Km 900/07, zawiadamiając o tym fakcie dłużników. (zawiadomienia o wszczęciu egzekucji k.122, 124, 133, 134, 155, 157, 170, 172)

W dalszej kolejności zarządzeniami z dnia 18 czerwca 2007r. wyżej wymienione egzekucje zostały połączone z postępowaniem egzekucyjnym z nieruchomości toczącym się w sprawie II Km 985/02; dlatego też dłużnicy zostali zawiadomieni o wszczęciu egzekucji z nieruchomości. (zarządzenia k.117, 130, 150, 165; zawiadomienia o wszczęciu egzekucji z nieruchomości k. 118, 120, k. 131, 132, k. 151,153, k.166, 168)

Na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi z dnia 24 marca 2010r. w sprawie II 1Co 1411/10, wobec zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej do tego samego składnika majątkowego, do łącznego prowadzenia egzekucji w sprawach egzekucyjnych o sygn. akt Km 874/07, 875/07, 877/07 i 900/07, został wyznaczony Naczelnik I Urzędu Skarbowego Ł.. Realizując to orzeczenie Komornik sądowy, postanowieniem z dnia 25 sierpnia 2010r., przekazał organowi administracyjnemu sprawy egzekucyjne z wniosku Skarbu Państwa – Prezydenta Miasta Ł. o sygn. akt Km 874/07, 875/07, 877/07 i 900/07. (niesporne; postanowienia o przekazaniu sprawy k.128, k.146, k. 161)

Postanowieniem z dnia 3 września 2013 r. Naczelnik I Urzędu Skarbowego Ł. umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone w sprawach o sygn. akt Km 874/07, 875/07, 877/07 i 900/07 (postanowienie k. 127)

Ponowne wszczęcie postępowań egzekucyjnych na podstawie tych samych tytułów wykonawczych, co objęte egzekucjami w sprawach o sygn. akt Km 874/07, 875/07, 877/07 i 900/07, nastąpiło na podstawie wniosków pozwanego ad.1 z dnia 17 września 2013r. skierowanych przeciwko W. S. (1) i W. G. (poprzednio S.) złożonych u Komornika przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu M. D. (sprawa Km 2383/13) oraz do Komornika przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi A. K. (sprawa Km 3268/13). Jako uczestnika w każdym z postępowań wskazano małoletniego powoda G. S. reprezentowanego przez rodziców. (wnioski egzekucyjne k.49 -50; k. 74-75)

Pismami modyfikującymi z dnia 24 września 2013 roku wierzyciel wniósł o ograniczenie egzekucji do udziału G. S. wynoszącego 1/6 części we współwłasności nieruchomości położonej w S., działka nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Zgierzu V wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr KW (...). Pismem z tego samego dnia wierzyciel wniósł o ograniczenie egzekucji do udziału G. S. wynoszącego 5/12 części w nieruchomości położonej przy ul. (...) w Ł. nr KW (...). Natomiast pismem z dnia 20 listopada 2013 roku pozwany ad.1 ponownie zmodyfikował wniosek w ten sposób, iż wniósł o ograniczenie egzekucji do udziału G. S. wynoszącego 2/12 części udziału w nieruchomości położonej przy ul. (...) w Ł. nr KW (...). (wnioski o wszczęciu egzekucji k. 49 - 50, 74-75; modyfikacje k. 51, 76, 83)

Dłużnicy oraz uczestnik G. S. zostali powiadomieni o podjętych czynnościach egzekucyjnych, ponieważ otrzymali oni od komornika stosowne pisma tj. zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, zawiadomienia o wszczęciu egzekucji z udziału w nieruchomości oraz wezwania do zapłaty należności. (zawiadomienia k.52 – 54, 55-57, 77-78, k.79, 80, 81, 82, k.8-9, 10-11 ; załączone akta sprawy AK Km 3268/13)

Pismem z dnia 25 września 2013 roku Komornik przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu Z. D. w sprawie Km 2383/13, zawiadomił powoda G. S. o wszczęciu egzekucji z udziału wynoszącego 1/6 części nieruchomości położonej w S. KW (...). (zawiadomienie k.10 - 11).

Pismem z dnia 22 października 2013 roku Komornik przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi w sprawie Km 3268/13 zawiadomił powoda, jako współwłaściciela o zajęciu ułamkowej części nieruchomości stanowiącej udział 5/12 w prawie własności nieruchomości przy ul. (...) w Ł.. Zawiadomienie zostało doręczone w dniu 28.10.2013 roku. (zawiadomienie k.31, potwierdzenie odbioru k. 31 v. załączonych akt sprawy AK KM 3268/2013)

Postanowieniem z dnia 29 listopada 2013r. w sprawie AK Km 3268/13 Komornik sądowy A. K., na skutek wniosku wierzyciela, umorzył postępowanie egzekucyjne wszczęte przeciwko dłużnikowi W. G. w zakresie egzekucji z nieruchomości objętej księgą wieczystą (...) oraz umorzył postępowanie egzekucyjne wszczęte przeciwko dłużnikowi

W. S. (3) w zakresie egzekucji z udziału wynoszącego 3/12 części nieruchomości objętej księgą wieczystą (...) oraz postanowił kontynuować egzekucję z udziału wynoszącego 2/12 części. (postanowienie k. 47, zwrotne potwierdzenia odbioru k. 47v. załączonych akt sprawy AK KM 3268/2013)

W księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości przy ul. (...) w Ł., Nr (...), została wpisana wzmianka o toczącej się egzekucji z nieruchomości na udziale wynoszącym 2/12 części w sprawie AK KM 3268/13. (wyciąg z księgi wieczystej (...) k. 112; wniosek o wpisanie wzmianki k. 48 załączonych akt sprawy AK KM 3268/2013)

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd oparł się na zebranych w sprawie materiale dowodowym, w szczególności: dowodach z dokumentów – nie budzących wątpliwości co do ich zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy i nie kwestionowanych przez żadną ze stron. Były one wystarczające dla oceny zarzutu przedawnienia, jako podstawy powództwa interwencyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie jest zasadne i jako takie nie zasługują na uwzględnienie.

Małoletni G. S. wytoczył przeciwko wierzycielowi Skarbowi Państwa – Prezydentowi Miasta Ł. oraz dłużnikom powództwo ekscydencyjne z art. 841 § 1 k.p.c. Przepis ten stanowi, że osoba trzecia może w drodze powództwa żądać zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji, jeżeli skierowanie do niego egzekucji narusza jej prawa.

W doktrynie oraz orzecznictwie Sądu Najwyższego, przeważa stanowisko, że pojęcie osoby trzeciej w rozumieniu art. 841§1 k.p.c. wyczerpuje podmiot, który nie jest stroną postępowania egzekucyjnego. W uchwale z dnia 17 października 1995 r., III CZP 143/95 (OSNC 1996, nr 2, poz. 24 z glosą M. Litwińskiej, PPH 1996, nr 9, s. 41) Sąd Najwyższy wskazał, że osobą trzecią w rozumieniu art. 841 § 1 k.p.c., nie jest osoba, przeciwko której jako dłużnikowi skierowana została egzekucja. Także w uzasadnieniu uchwały z dnia 19 listopada 2008 r., III CZP 105/08 (OSNC 2009, nr 10, poz. 136) Sąd Najwyższy, aprobując to stanowisko, wskazał, że pojęcie osoby trzeciej zawarte w art. 841 § 1 k.p.c., może być definiowane przez pryzmat treści tytułu wykonawczego i wymienionych w nim osób (zob. także uzasadnienie postanowienia SN z dnia 7 czerwca 2006 r., III CZP 29/06, OSNC 2007, nr 3, poz. 45 oraz głosę K. Lubińskiego do wyroku SA w Gdańsku z dnia 7 kwietnia 1994 r., I ACr 142/94, PS 1997, nr 1, s. 146 i n.). Można zatem przyjąć, że dominujące jest zapatrywanie stwierdzające, iż osobą trzecią jest każdy podmiot niewymieniony, jako strona w tytule wykonawczym, którego prawa zostały naruszone w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym na podstawie tego tytułu (A. Różalska, Powództwa przeciwegzekucyjne..., s. 65 i n.). Mając powyższe na uwadze należało uznać, że powodowi, jako osobie trzeciej, gdyż nie objętej treścią tytułu wykonawczych na podstawie których prowadzone są sporne postępowania egzekucyjne, przysługuje legitymacja czynna do wystąpienia z powództwem ekscydencyjnym.

Naruszenie prawa osoby trzeciej, może nastąpić wówczas, gdy wierzyciel nie ma prawa zaspokoić swej należności z zajętego przedmiotu lub prawa, pomimo że z formalnego punktu widzenia istnieją przesłanki, które zezwalają organom egzekucyjnym na skierowanie egzekucji do zajętego przedmiotu lub prawa (F. Zedler, Powództwo o zwolnienie od egzekucji, Warszawa 1973, s. 79).

W rozpoznawanej sprawie powołana przesłanka powództwa interwencyjnego nie została spełniona, z uwagi na uzyskanie przez wierzyciela – pozwanego ad.1, wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 9 października 2009 roku w sprawie II C 785/06, stwierdzającego bezskuteczność czynności dłużników i pozwalającego na zaspokojenie się z przedmiotów majątkowych, które wskutek zaskarżonych czynności prawnych wyszły z majątku dłużników i znajdują się w władaniu osoby trzeciej, tj. powoda, a obejmujących udziały wynoszące 2/12 części we współwłasności nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) części we współwłasności nieruchomości położonej w S., do których została skierowana egzekucja w sprawach AK Km 3268/13 oraz Km 2383/13.

Charakter i skutki instytucji skargi pauliańskiej tworzą bowiem swoistego rodzaju fikcję prawną sprowadzającą się do tego, że wierzyciel może zaspokoić się ze składnika majątku dłużnika objętego bezskuteczną czynnością prawną, gdyż wobec wierzyciela ten składnik traktowany jest tak, jak gdyby nadal był własnością dłużnika. Strona czynności prawnej

dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzyciela nie musi być i z reguły nie jest zobowiązana wobec tego wierzyciela. Z kolei wierzyciel realizuje swoje uprawnienie do zaspokojenia wierzytelności w ten sposób, że wszczyna egzekucję formalnie przeciwko dłużnikom, ale kieruje ją do przedmiotów majątkowych osoby trzeciej.

Z kolei, wbrew żądaniu i twierdzeniom pozwu, egzekucja w sprawie AK Km 3268/13, nie jest prowadzona do udziału wynoszącego 5/12 części w nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi- Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą (...), bowiem postanowieniem z dnia 29 listopada 2013r. Komornik sądowy A. K., na skutek wniosku wierzyciela, umorzył postępowanie egzekucyjne wszczęte przeciwko dłużnikowi W. G. w zakresie egzekucji z nieruchomości objętej księgą wieczystą (...) oraz umorzył postępowanie egzekucyjne wszczęte przeciwko dłużnikowi W. S. (3) w zakresie egzekucji z udziału wynoszącego 3/12 części nieruchomości objętej księgą wieczystą (...) oraz postanowił kontynuować egzekucję z udziału wynoszącego 2/12 części.

W pozostałym zakresie, w związku z treścią wyroku Sądu Okręgowego Łodzi z dnia 9 października 2009r. w sprawie II C 785/06, skierowanie egzekucji do udziałów wynoszących 1/6 części w nieruchomości położonej w S. oraz 2/12 części w nieruchomości przy ul. (...) Ł., należących do powoda, nie narusza jego praw, bowiem wierzycielowi – pozwanemu ad.1 przysługuje uprawnienie do zaspokojenia swojej wierzytelności ze spornych składników majątkowych, które wyszły z majątku dłużnika.

Powód nie podważa zresztą podstawy prawnej na jakiej doszło do zajęcia udziałów w nieruchomościach stanowiących jego własność, przyznając, iż na mocy w/w wyroku Sądu Okręgowego w jego pkt 3., Sąd nakazał małoletniemu powodowi, aby zezwolił na przeprowadzenie egzekucji z udziałów w nieruchomości opisanych w wyroku, celem zaspokojenia wierzytelności Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezydenta Miasta Ł.. Powód natomiast upatruje naruszenia swoich praw majątkowych w fakcie, iż zajęcie przysługujących mu udziałów w spornych nieruchomościach położonych w S. i Ł. przy ul. (...) nastąpiło w celu zaspokojenia roszczeń przedawnionych.

Sąd Okręgowy, w związku z ustalonym stanem faktycznym oraz w oparciu o obowiązujące przepisy prawa, uznał zarzut przedawnienia za nieuzasadniony.

Instytucja przedawnienia wiąże określone skutki prawne z upływem czasu. Roszczeniu wierzyciela po stronie dłużnika odpowiada jego zobowiązanie, składające się z dwóch elementów: długu (powinność spełnienia świadczenia) oraz odpowiedzialności (gotowość majątku dłużnika do spełnienia świadczenia). Podstawowym skutkiem przedawnienia jest to, że po stronie dłużnika odpada element odpowiedzialności, co powoduje, że dotychczasowe zobowiązanie cywilne przekształca się w zobowiązanie naturalne, bez możliwości przymusowego wyegzekwowania.

W niniejszej sprawie podstawę rozstrzygnięcia stanowi przepis art. 125 § 1 k.c., który stanowi, że roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu (...), przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenie okresowe, roszczenie o świadczenie okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu.

Sam art. 125 § 1 k.c. nie wskazuje początku biegu przewidzianego w nim terminu przedawnienia, poprzestając na wskazaniu kategorii roszczeń, których ono dotyczy. W tym zakresie więc należy sięgnąć do art. 124 § 2 k.c., który jako początek biegu takiego terminu wskazuje zakończenie postępowania. W przypadku roszczeń zasądzonych prawomocnym orzeczeniem (nie natychmiast wykonalnym) zdarzeniem wyznaczającym początek biegu terminu przedawnienia przewidzianego w art. 125 § 1 k.c. jest uprawomocnienie się orzeczenia.

Ustanowiony w art. 125 § 1 k.c. termin przedawnienia podlega ogólnym regułom dotyczącym biegu terminu przedawnienia, co w szczególności oznacza, że może on ulegać zarówno zawieszeniu jak i przerwaniu. Istotą przerwania biegu przedawnienia jest po pierwsze to, że termin przedawnienia przestaje upływać z chwilą zaistnienia okoliczności powodującej przerwę i nie biegnie przez cały czas jej trwania, po drugie zaś to, że po ustaniu tej okoliczności, biegnie od początku, tak jakby wcześniej nie upłynęła żadna jego część. Przerwanie biegu terminu przedawnienia ma skutek niweczący w stosunku do biegu tego terminu; oznacza to, że czas terminu przedawnienia, który upłynął do czasu zaistnienia przerwy, uważa się za niebyły (inaczej niż przy zawieszeniu biegu terminu

przedawnienia, w przypadku którego po ustaniu przyczyny zawieszenia, termin przedawnienia biegnie w dalszym ciągu, jako dalsza część czasu, który upłynął do momentu zawieszenia). Wierzyciel po przerwaniu biegu terminu przedawnienia znajduje się w takim położeniu prawnym, jaki istniał, gdy jego roszczenie stało się wymagalne; bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się bowiem od początku.

Przerwanie biegu terminu przedawnienia może wynikać z zachowania wierzyciela lub dłużnika, a przyczynami przerwania biegu terminu przedawnienia mogą być zarówno zdarzenia (czynności) w znaczeniu materialnoprawnym (uznanie roszczenia), jak i o charakterze procesowym (wniesienie powództwa w celu dochodzenia roszczenia).

Zgodnie z treścią art. 123 § 1 k.c., przerwanie biegu terminu przedawnienia następuje, między innymi, przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia.

Organami, o jakich mowa w art. 123 § 1 pkt 1 k.c., są bez wątpienia sądy powszechne, sądy polubowne oraz komornicy sądowi. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (tekst jednolity Dz. U. Nr 231 z 2011 r. poz. 1376 z późn. zm.) stanowi (art. 1), że komornik sądowy jest funkcjonariuszem publicznym działającym przy sądzie rejonowym. W art. 2 ust.1 ustawy wymieniono kompetencje komornika stwierdzając, że wykonuje on czynności egzekucyjne w sprawach cywilnych oraz inne czynności przekazane na podstawie odrębnych przepisów. Nie wymaga bliższego uzasadnienia stwierdzenie, że wszczęcie egzekucji zmierza bezpośrednio do zaspokojenia roszczenia.

Tak właśnie postąpił pozwany ad.1 w niniejszej sprawie, wierzyciel – siedmiokrotnie inicjując postępowania egzekucyjne na podstawie wskazanych w pozwie i odpowiedzi na pozew tytułów wykonawczych, przy czym nigdy nie nastąpiła przerwa w egzekucji dłuższa niż dziesięć, ani nawet trzy lata. Wnioski egzekucyjne, z wyłączeniem ostatnich, dotyczyły przy tym obojga dłużników solidarnych.

W efekcie tego termin przedawnienia roszczeń objętych powyższymi tytułami wykonawczymi był przerywany przez kolejne wnioski o wszczęcie postępowań egzekucyjnych, zaś każda przerwa wedle art. 124 § 1 i 2 k.c. niwelowała wcześniejszy bieg terminu przedawnienia.

I tak pierwsza przerwa, dotycząca prawomocnego nakazu zapłaty z dnia 13 września 2002 r. sygn. II Nc 179/02, zaistniała na skutek wniosku Skarbu Państwa o wszczęcie postępowania egzekucyjnego z dnia 21 maja 2003 r., a bieg przedawnienia rozpoczął się na nowo po zakończeniu tego postępowania, co miało miejsce w dniu 26 kwietnia 2004 r. kiedy to Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi umorzył postępowanie w sprawie II Km 803/03. Następnie bieg przedawnienia wszystkich roszczeń, objętych rozstrzygnięciami w sprawach II Nc 179/02, I Nc 501/03, II Nc 522/04 i II Nc 101/06, został przerwany na skutek wniosków o wszczęcie postępowań egzekucyjnych z dnia 31 maja i 1 czerwca 2007r. Wskutek tego zostały wszczęte cztery postępowania egzekucyjne o sygn. Km 874/07, Km 875/07, Km 877/07 i Km 900/07, które w późniejszym czasie zostały przyłączone do sprawy sygn. Km 985/02 prowadzonej z wniosku innego wierzyciela. Z uwagi na zbieg egzekucji sądowej i administracyjnej do prowadzenia egzekucji wyznaczono organ administracyjny. To postępowanie uległo zakończeniu w dniu 3 września 2013 r., kiedy to Naczelnik Urzędu Skarbowego Ł. umorzył postępowanie w sprawie. Nie ma przy tym znaczenia fakt, że w pewnych okresach egzekucja faktycznie kierowana była tylko do jednego składnika majątkowego dłużniczki (organ administracyjny prowadził faktycznie egzekucje ze świadczenia z ubezpieczenia społecznego dłużniczki).

Oczywiście, przerwanie biegu przedawnienia następuje w podmiotowych i przedmiotowych granicach czynności podjętej przez wierzyciela, czyli dotyczy ono egzekwowanego roszczenia i jest skuteczne przeciwko osobie, wobec której kieruje się czynność. Strona pozwana formułując wnioski o wszczęcie egzekucji wyraźnie wytyczone zostały ramy podmiotowe, gdyż Skarb Państwa zawsze podawał, iż należność ma być egzekwowana od obojga dłużników. Oczywiście jest, że w praktyce egzekucja jest kierowana do znanych składników majątku dłużników, a przy ich wielości wybiera się taki składnik, który daje największe szanse na uzyskanie zaspokojenia. W tych też granicach były prowadzone postępowania egzekucyjne. Wreszcie nie można pominąć tego, że komornik w każdym piśmie

konsekwentnie zaznaczał, iż egzekucje toczą się przeciwko W. G. i W. S. (1). Z tej też przyczyny do obu dłużników kierowano pisma, postanowienia i zawiadomienia, które dotyczyły ich osoby.

Na skutek następnych wniosków o wszczęcie postępowań egzekucyjnych z września 2013 roku bieg przedawnienia wszystkich roszczeń został ponownie przerwany i nie rozpoczął się na nowo,.

Zapadłe rozstrzygnięcia w przedmiocie umorzenia postępowań egzekucyjnych na wniosek wierzyciela nie stanowiły przy tym przeszkody do ponownego dochodzenia przez uprawniony podmiot tych samych wierzytelności.

W razie umorzenia egzekucji w całości nie czyni się na tytule wykonawczym żadnej adnotacji i zwraca się go wierzycielowi. Natomiast w razie umorzenia częściowego komornik czyni na tytule wykonawczym wzmiankę, że roszczenie zostało zaspokojone w oznaczonej części. Zwrot tytułu wykonawczego pozwala wierzycielowi ponownie wszcząć postępowanie o całą należność lub o tę część świadczenia, która nie została wyegzekwowana w poprzednim postępowaniu.

Jak już było to podkreślane bieg przedawnienia przerwany na skutek wszczęcia egzekucji biegnie na nowo od daty prawomocnego umorzenia egzekucji.

Inna sytuacja ma jednak miejsce, jeżeli przesłanką umorzenia egzekucji była beczynność wierzyciela (umorzenie z mocy prawa, art. 823 k.p.c.). Jak wskazuje art. 826 k.p.c. – umorzenie postępowania egzekucyjnego powoduje uchylenie dokonanych czynności egzekucyjnych, lecz nie pozbawia wierzyciela możliwości wszczęcia ponownej egzekucji, chyba że z innych przyczyn egzekucja jest niedopuszczalna (z zastrzeżeniem, że umorzenie nie może naruszać praw osób trzecich). Brak aktywności wierzyciela rodzi dla niego doniosłe konsekwencje, czego wyrazem jest to, że umorzenie zawieszono postępowania nie wywołuje skutków w zakresie przerwy biegu przedawnienia. Przepis art. 182 § 2 k.p.c. stanowi wprost, iż umorzenie postępowania zawieszono w I instancji nie pozbawia wprawdzie powoda prawa ponownego wytoczenia powództwa, jednak poprzedni pozew nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa. Jednocześnie SN w wyroku z 10 października 2003 r. (sygn. akt II CK 113/02, opubl. OSP Nr 11/2004 poz. 141) wskazał, że do oceny skutków prawnych wniosku o wszczęcie egzekucji w razie jej umorzenia na podstawie art. 823 k.p.c. stosuje się odpowiednio art. 182 § 2 k.p.c. W konsekwencji – jeżeli wierzyciel wszczął egzekucję na podstawie tytułu wykonawczego, a następnie egzekucja ta została umorzona z powołaniem się na art. 823 k.p.c., to stosując w oparciu o art. 13 § 2 k.p.c. przepis art. 182 § 2 k.p.c. należy uznać, iż wszczęcie postępowania egzekucyjnego nie może być traktowane jako przerwa biegu przedawnienia. W takim przypadku przedawnienie roszczeń należy więc liczyć tak, jakby nie nastąpiła przerwa w biegu okresu przedawnienia. W przedmiotowej sprawie taka sytuacja nie miała jednak miejsca, gdyż umorzenia nigdy nie nastąpiły w tym trybie.

W stosunku do małoletniego powoda, powinność znoszenia egzekucji zaktualizowała się z chwilą uprawomocnienia się wyroku Sądu Okręgowego z dnia 9 października 2009 r., co nastąpiło w dniu 5 marca 2010 roku. Od tego też momentu wierzyciel mógł, jak zostało to wywiedzione powyżej, zaspakajać się z majątku małoletniego, który uprzednio należał do dłużników osobistych. Przyznając powodowi legitymację do wytoczenia powództwa interwencyjnego, pamiętać należy, że egzekucja sięgająca do majątku osoby trzeciej na podstawie skargi paulińskiej, toczy się na podstawie tego samego tytułu wykonawczego, dla wykonania obowiązku dłużnika „pierwotnego” i przy założeniu fikcji prawnej, że składnik, do którego egzekucja sięga jest nadal własnością dłużnika. Stąd, zdaniem Sądu, przyjąć należy, że pozycja osoby trzeciej zobowiązanej do znoszenia egzekucji nie może być lepsza od sytuacji dłużników w tym znaczeniu, że może się ona powoływać na przedawnienie, gdy w czasie, w którym miałyby ono biec, toczyła się egzekucja przeciwko dłużnikowi. W rozpoznawanej sprawie, od uzyskania przez wierzyciela prawomocnego wyroku ze skargi paulińskiej do czasu wszczęcia postępowania egzekucyjnego z majątku będącego przedmiotem skargi upłynęło nieco ponad trzy lata (okres przedawnienia odsetek jako należnością zasądzanych do dnia zapłaty, czyli na przyszłość), jednakże z przyczyn, o którym wspomniano, nie może być mowy o przedawnieniu, skoro w tym czasie toczyła się skuteczna egzekucja skierowana przeciwko dłużnikom. O dziesięcioletnim przedawnieniu należności głównej i odsetek za czas do zapadnięcia orzeczenia, w ogóle, ze względu na przytoczone wyżej daty, nie może być w ogóle mowy.

Reasumując, nie sposób podzielić poglądu powoda o przedawnieniu roszczeń objętych przedmiotowymi tytułami wykonawczymi.

Za chybiony należało również uznać zarzut powoda, podnoszony na uzasadnienie wniosku o zabezpieczenie, zgodnie z którym egzekucja z jednej części majątku dłużnika oczywiście wystarcza na zaspokojenie wierzyciela, który podlega rozpoznaniu w toku egzekucji, w trybie wniosku o zawieszenie egzekucji z pozostałej części majątku (art. 799 par.2 k.p.c.). Z kolei w sytuacji, gdy prowadzenie egzekucji pozostaje w oczywistej sprzeczności z treścią tytułu wykonawczego, dłużnikowi służy wniosek, skierowany do organu egzekucyjnego, w trybie art. 825 pkt 3) k.p.c. Powołane okoliczności nie stanowią natomiast przesłanek powództwa przeciwegzekucyjnego o zwolnienie od egzekucji.

W związku z powyższym powództwo w stosunku do pozwanego Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezydenta Miasta Ł., jako w bezpodstawne, podległo oddaleniu w całości.

Sąd na podstawie art.355 k.p.c. umorzył postępowanie w stosunku do pozostałych pozwanych tj. W. S. (1) i W. G.. W/w pozwani, w związku z cofnięciem przez powoda powództwa, zostały wezwane do wypowiedzenia się w terminie 14 dni, czy wyrażają zgodę na cofnięcie powództwa pod rygorem uznania ze udzielają takiej zgody po bezskutecznym upływie określonego terminu. Mimo skutecznego doręczenia wezwań strony nie wypowiedziały się w przedmiocie cofnięcia pozwu w związku z czym Sad zgodnie z treścią w/w wezwania uznał, iż wyrazili oni na cofnięcie pozwu zgodę.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. W normalnym toku rzeczy powód, który przegrał sprawę w całości, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, powinien zwrócić stronie pozwanej wszelkie koszty poniesione celem obrony swoich racji. Zdaniem Sądu, względy słuszności przemawiają w niniejszej sprawie za obciążeniem powoda, będącego osobą małoletnią, ze względu na jego sytuację materialną i życiową, jedynie częścią kosztów zastępstwa procesowego strony przeciwnej.